

[Sigsgaard.]

landbrug eller et industrilandbrug, og det karakteristiske for landbruget i dag er en total afhængighed for det første af maskiner, for det andet af kunstgødning og for det tredje af pesticider, og endelig selvfølgelig en total afhængighed af staten, som stadig også efter EF-medlemskabet støtter landbruget på mangfoldige måder, hvad finansloven bærer rigt vidnesbyrd om for dem, der orker at læse i den.

Forbruget af f. eks. kvælstofgødning er firdoblet fra 1950 til 1970. Danmark er det land i verden, der bruger mest kvælstofgødning pr. indbygger. Det var i 1970 53 kg mens det for Indiens vedkommende var 2,3 kg. Alle, tror jeg, kan være enige om, at med en mere ligelig fordeling af forbruget af kvælstofgødning ville der være en mulighed for en ganske betydelig samlet vækst i den globale landbrugsproduktion. Hvad er det så, man gør her fra regeringens side, fra venstre side, fra alle sider? Man taler om at bruge endnu mere kvælstofgødning, for det er jo det, der ligger bag talen om produktionsstigning, eksportstigning osv. Dermed er man indirekte med til at forhindre denne mere ligelige fordeling af kvælstofgødningen og dermed en globalvækst i landbrugsproduktionen. Det er altså helt klart på hvis bekostning den tale, der føres her, er.

Når forbruget af kvælstofgødning, som her er taget som et eksempel, er steget så kraftigt i de senere år, er det ikke mindst, fordi den billige energi gav billig kunstgødning. Forbruget af plantebeskyttelsesmidler er steget lige så stærkt. Antallet af traktor-hestekræfter er tredoblet alene fra 1958 til 1968 med de følger for energiforbruget inden for landbrug osv., som der naturligvis er tale om. Og nu er man så i gang med at mekanisere husdyrproduktionen.

Fælles for maskinerne, for pesticiderne og for kunstgødningen er, at de kræver megen energi til fremstilling og til anvendelse. Energiforbruget til kunstgødning og til brændstof er fordoblet 15 gange i perioden 1936-1970. Den animalske produktion er samtidig kun steget en halv gang, og resultatet er, at vi i dag investerer flere kalorier i form af olie i produktionen, end vi får igen i form af bøffer m. v.

Sådan er landbrugets økonomi sagt på en anden måde end den, der har været an-

vendt af de tidligere ordførere. Det stigende udbytte i landbruget skyldes altså ikke først og fremmest større viden og dygtighed, men det skyldes større energiforbrug. Tidligere var vores kartofler lavet af solenergi, i dag er de i høj grad lavet af olie.

Landbruget er måske valutarisk en god forretning, men energiøkonomisk er det en skidt forretning.

Proteiner er livsvigtige. Milliarder af mennesker får for få proteiner. En del af de mennesker, ikke mindst børn i alderen 11-14 år, dør af sygdomme, der skyldes proteinmangel. I landbruget bruges store mængder planteproteiner til at producere langt mindre mængder dyrisk protein. Vores overforbrug af proteiner giver os naturligvis et direkte medansvar for sulten i verden. I Europa importerer man planteprotein i en mængde, der svarer til både Indiens og Afrikas samlede forbrug. Alene i Danmark importerer vi 90 kg protein pr. næse. Det svarer til det, som 11 mill. mennesker kunne leve af. Selvfølgelig indeholder vores landbrugseksport også protein, men det er i en mængde, der svarer til, hvad 6 mill. mennesker kunne leve af.

Regeringen vil fremme denne udvikling ved at fremme den animalske produktion, og ministeren har stået her og sagt i dag, at den animalske produktion skal fremmes og dermed denne skævhed, dermed værre vilkår for de mennesker i verden, der sulter.

Landbruget er altså ikke proteinøkonomisk. Det er godt for valutakassen, men det er skidt for næsten alt andet. Landbrugsministerens politik er i øvrigt også forbrugerfjendsk, når han vil have lagt mere vægt på dyreholdet. Det, at vi i dag spiser meget mere dyrisk fedt, end vi gjorde tidligere, har en meget stor del af ansvaret for karsygdommene og hjertesygdommene, men når man regner landbrugets rentabilitet ud, plejer man jo ikke at regne hospitalsomkostningerne med. En meget stor del af os, der er til stede i salen her i dag, skal dø simpelt hen af at spise for meget dyrisk fedt. Det ved vi jo godt.

Hr. Kofoed udtalte, jeg tror, det var i Erhvervsbladet forleden dag, at man kunne da sagtens fordoble landbrugets eksport. Det kan gavne landbrugets indtægter og valutakassen, men det tærer altså på jordens begrænsede energiressourcer, og det vil for-